

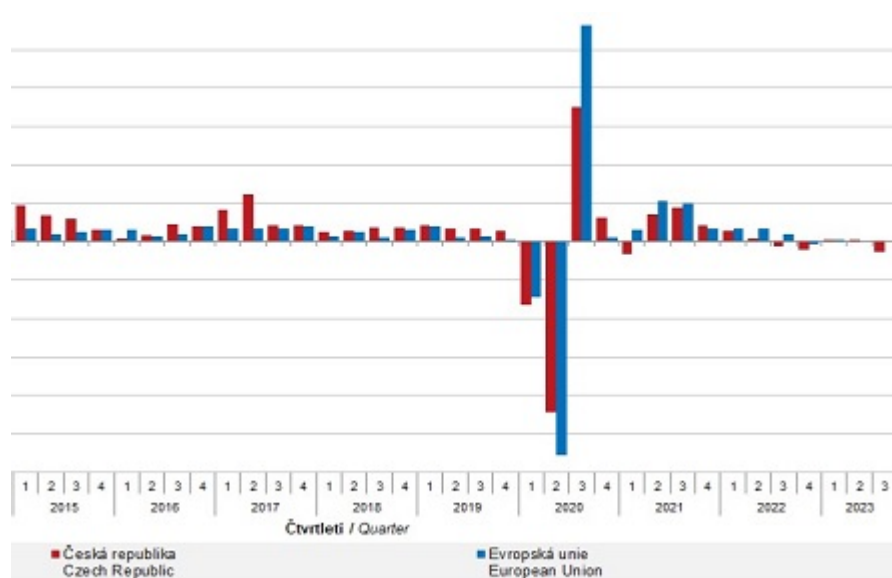
Zbyněk Fiala: Nemocný muž klesá rychleji

- CZ24 News | 2. prosince 2023

ČESKO: Česko potvrzuje svoji pověst nemocného muže Evropy a zrychluje svůj hospodářský pokles.

Česká republika dále zvyšuje odstup od svých evropských partnerů, když upřesněný odhad Českého statistického úřadu ukázal na čtvrtletní pokles o 0,5 procenta a meziroční dokonce o 0,7 procenta. EU taky na tom není nejlíp, ale drží se někde u nuly. Ještě na konci října se doufalo, že to bude o nějakou tu desetinku méně. Znamená to, že pokračuje propad oproti úrovni před covidem. V tom jsme v EU osamělí, proto nás německý deník Die Welt nedávno značil za nemocného muže Evropy.

Výmluvně to ilustruje následující obrázek, který porovnává čtvrtletní změny hrubého domácího produktu v ČR a EU. Čísla jsou sezónně očištěna. Vystříhl jsem to z většího obrázku ČSÚ, aby byly lépe viditelné změny na konci po nástupu Fialovy vlády, kdy Česko je jediné, kdo čas od času padá.

ČSÚ uvádí, že meziroční pokles HDP ovlivnily zejména nižší výdaje na konečnou spotřebu domácností a úbytek zásob. Naopak pozitivně působily výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí, tvorba hrubého fixního kapitálu a zahraniční poptávka.

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/tvorba-a-uziti-hdp-3-ctvrtleti-2023>

Konečná spotřeba domácností tak jde opačným směrem než spotřeba vládních institucí. Tvorbu hrubého fixního kapitálu zachraňují dálnice. Zásoby rostly pomaleji, to znamená, že ze zásob se prodává, vážne výroba. Lepší saldo zahraničního obchodu v tržních cenách, které vypadá jako trochu nadějnější zpráva, odráží hlavně inflaci. V reálných cenách vývoz klesal (meziročně o 0,5 procenta, a to jej zachraňují auta), ale ještě rychleji klesal dovoz (o 1,8 procenta).

Pokles spotřeby domácností klesal stejným tempem jako celá ekonomika. Jiná statistika ČSÚ zároveň ukázala, že lidé začali šetřit na potravinách. Měří se to na kila, takže se nakoupilo o 32 kilo méně než před rokem. V porovnání s rokem 2021 se spotřebovalo méně mléka a mléčných výrobků, masa, vajec, tuků, brambor, ovoce i zeleniny. Vzrostla konzumace pečiva, rýže, luštěnin a také piva.

Komentář ČSÚ soudí, že pokles spotřeby potravin v roce 2022 na obyvatele, kalkulovaný bilanční metodou v naturálních jednotkách, dokládá omezování výdajů domácností v reakci na propad

reálných výdělků i v oblasti tzv. „nezbytných statků“.

V minulých letech spotřeba potravin rostla, tam jsme se dostali nad předcovidovou úroveň. Teď jsme tedy zpátky, ale prý v tom může být i něco dobrého:

„Změny ve spotřebě jednotlivých druhů potravin vypovídají o snaze domácností šetřit úpravou jídelníčku. Jako pozitivní na celé situaci můžeme hodnotit častější nakupování s rozmyslem, tedy omezení zbytečného plýtvání s potravinami,“ řekla k tomu Renata Vodičková, vedoucí oddělení statistiky zemědělství a lesnictví ČSÚ.

<https://www.czso.cz/csu/czso/nekolikalety-rust-spotreby-potravin-se-vloni-zastavil>

Z podrobnějšího výčtu poklesu spotřeby potravin se dozvídáme, že spotřeba mléka a mléčných výrobků (v hodnotě mléka) v roce 2022 meziročně klesla o 16 kilogramů na obyvatele. K propadu o 1,5 kg na obyvatele došlo u ostatních mléčných výrobků (jako jsou jogurty nebo podmásli). Ale samotná spotřeba konzumního mléka, která předtím dlouhodobě klesala, loni meziročně mírně vzrostla (o 1,1 litru).

Po deseti letech se zastavil růst spotřeby masa, v meziročním srovnání šlo o snížení spotřeby o 3,1 kg na obyvatele. Z toho spotřeba hovězího i vepřového klesla shodně o 0,6 kg. Loni jsme tedy snědli průměrně 43,9 kg vepřového, 8,8 kg hovězího a 28,1 kg drůbežího.

Pivovary pláčou kvůli drahým energiím, ale vaří víc a zachraňují to cenami s dvojí strategií, v hospodách je pivo dražší, v lahvích levnější, hlavně ve slevových akcích. Tím si vysvětlují, že piva se vypilo proti předchozímu roku o 7,4 litru více, v průměru 142,9 litru na obyvatele.

Vraťme se k tomu HDP. Pořád jde o odhady, byť zpřesněné. Ve statistice Eurostatu se to ještě nepromítlo, takže tam máme uveden mezičtvrtletní pokles jen o 0,3 procenta, zatímco zpřesněný odhad už to prohloubil na 0,5 procenta a bůhví jak to dopadne definitivně. Nejsme jediní, kdo je na tom špatně, jen jsme na tom dlouhodobě nejhůř. Třeba sousední Rakousko se letos propadá rychleji, ale mělo našetříno, byla tam i lepší období.

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NAMQ_10_GDP_custom_8793337/default/table

Česká vláda nemá ekonomiku jako prioritu, soustřeďuje se jen na peníze na zbraně a Ukrajinu. Rychlá dohoda premiéra Fialy s lékaři, která navíc proběhla za zády ministra zdravotnictví Válka, však naznačuje, že si začínají uvědomovat, s čím si to zahrávají. Cítím to i ze zpravodajství ČT, které sledují obvykle s vypnutým zvukem, ale stačí pohled na ta perlící se čela a nejisté pohledy našich státníků, když nám vysvětlují, že to dělají pro naše dobro.

Ekonomika není všechno, je tu taky válka, cenzura, mafiánské praktiky Dozimetru a dalších zájmových seskupení, kde se člověk může dočkat nejhoršího. Pro ověření našeho mátožného stavu však ekonomika slouží celkem spolehlivě jako teploměr, jehož některé údaje jsou skutečně nebezpečné a volají po léčbě čím dál naléhavěji.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)